

7 способів

говорити з дитиною так, щоб вона зрозуміла з першого разу

Є кілька причин, чому діти нас не розуміють, і сім способів говорити так, щоб вони дослухалися до нас.

Причини нерозуміння

Діти взагалі влаштовані інакше, ніж дорослі. І через цю «іншість» вони дійсно часто не розуміють нас. Або розуміють, та зовсім не так, і бачать зовсім не те, що ми мали на увазі.

Говоріть з дітьми їх мовою, і вони прекрасно зрозуміють, від чого ви хочете їх застерегти.

Поясніть наочно і образно

Щоб дитина як слід запам'ятала будь-що, їй мало почути. Вона має:

- побачити
- відчути
- сприйняти через органи чуття і емоційно.

Отже, хочете, аби дитина вас зрозуміла, по-справжньому зрозуміла, — створіть образ і задійте її органи чуття..

Грайтеся

Всі «уроки безпеки» повинні проходити ось так — ненав'язливо, в ігровій формі. Чому? Тому що грати для дітей так само природно, як ходити чи дихати.

Коли граєте, будь-які поради сприймаються зовсім інакше, без внутрішнього протесту.

Розповідайте казки

Один з найкращих способів щось донести до дитини — розповісти казки, де в такі ситуації потрапляють милі персонажі, яких дитина, можуть бути, несвідомо співвідносити з собою.

Уроки між іншим

Те, що нав'язане з-під палки, — засвоюється важко. Винен той самий внутрішній протест! Головний принцип навчання — вчить так, щоб дитина захотіла вчитися.

Посадити дитину і прочитати їй лекцію — це можливо. Неможливо заставити її слухати це цілу годину.

Покажіть, як треба робити правильно

Якщо ви хочете дати дитині рости і розвиватися, вам доведеться навчитися протистояти суспільній думці. Трафаретам, звичкам, правилам давньої давності, думці перехожих, яким до всього є діло.

Підступне «ні»

Про підступність «не» і «ні» багато хто з батьків вже знають. Ну не хоче наша підсвідомість його сприймати!

Будь-яку заборону наша психіка зустрічає в штики.

Отже, ваша мова має бути позитивною і конкретною (напр.. - замість «не біжи» - «іди спокійно»).

Повторюйте по-різному

Будь-яка нова інформація поступає в короткочасну пам'ять. Там вона зберігається приблизно дні три, а потім або витирається, або переходить у пам'ять довготривалу, тобто запам'ятається надовго.

Інформація переходить в довготривалу пам'ять:

- коли інформація яскрава, емоційна
- коли людина повторює її, повертається до неї. Цим вона начебто говорить мозкові: мені знадобиться, це важливо, пам'ятай!

Повторення повинно відбуватися різними способами. Про одне і те саме — по-різному!

10 корисних хитрощів у спілкуванні з дитиною

*На маленьку дитину не завжди діють вмовляння та логічні доводи.
Більш ефективна ігрова форма спілкування.*

1. Замість роздратованого: «Пішли скоріше, скільки на тебе чекати?», краще скомандувати: «На старт, увага... марш! Побігли!»
2. Замість загрозливого: «Їж, інакше не получиш десерт!», можна заінтригувати малюка: «Після того, як зникне ця кри-и-и-и-хітна котлетка, до тебе прилетить щось смачненьке».
3. Замість грубого: «Прибери за собою», скажіть мрійливим голосом: «Ось якби ти був чарівником, ти зміг би начарувати порядок на столі...»
4. Замість сердитого: «Не заважай!», скажіть: «Іди, пограй трошки сам. А коли я звільнюсь, ми влаштуємо міні-свято!».
5. Замість незадоволеного: «Не капризуй, піратська футболка брудна, надягай ту, яка є!», спробуйте примирити малюка з неприємністю: «Дивись-но, а ось родичка твоєї піратської футболки. Давай її одягнемо?»
6. Замість риторичного: «Ляжеш ти, нарешті, спати?», поцікавтись: «Показати тобі хитрий спосіб вкривання одіялом?»
7. Замість злого: «По попні захотів?», випустіть пару жартом: «Цікаво, кому це я зараз вушка посмикаю?»
8. Замість безсильного: «Щоб я ніяких "не хочу" не чула!», раптом закричіть: «Ой, дивись, «капризулька» прибіг. Лови, лови його, щоб він нам настрій не псував!»
9. Замість нудного: «Скільки разів повторювати?», скажіть таємничим шепотом: «Раз-два-три, передаю секретну інформацію... Повторіть, як

чуєте?»

10. Замість менторського: «Руки помив?», запропонуйте: «Споримо, що вода з твоїх рук потече чорна-пречорна?»

Заповіді Марії Монтесорі для батьків

Якщо хоча б раз на рік перечитувати цей список, то, а дитина виросте більш розвинуеною і гармонійною особистістю.

1. Дітей **вчить** те, що їх оточує.
2. Якщо дитину **часто критикують** – вона вчиться засуджувати.
3. Якщо дитину **часто хвалять** – вона вчиться оцінювати.
4. Якщо дитині **демонструють ворожість** – вона вчиться битися.
5. Якщо з дитиною **чесні** – вона вчиться справедливості.
6. Якщо з дитини **часто глузують** – вона вчиться бути несміливою.
7. Якщо дитина **живе з почуттям безпеки** – вона вчиться вірити.
8. Якщо дитину **часто ганьблять** – вона вчиться бути винною.
9. Якщо дитину **часто схвалюють** – вона вчиться добре ставитись до себе.
10. Якщо до дитина **часто бувають поблажливі** – вона вчиться бути толерантною.
11. Якщо дитину **часто підбадьорюють** – вона набуває впевненості у собі.
12. Якщо дитина **живе в атмосфері дружби** і відчувається необхідною – вона вчиться знаходити у цьому світі любов.
13. **Не говоріть погано** про дитину – ні в її присутності, ні без неї.
14. **Концентруйте на розвитку доброго** в дитині, так що зрештою поганому не буде місця.
15. **Завжди прислухайтесь** і відповідайте дитині, коли вона звертається до вас.
16. **Поважайте дитину**, яка щойно припустилась помилки і зможе зараз або пізніше виправити її.
17. **Будьте готові допомогти** дитині, яка знаходиться у пошуку, і будьте непомітним для тієї дитини, яка вже все знайшла.
18. **Допомагайте дитині засвоїти** незасвоєне раніше. Робіть це, наповнюючи оточуючий світ турботою, стриманістю, тишею і любов'ю.
19. У спілкуванні з дитиною **завжди дотримуйтесь найкращих манер** – пропонуйте йому лише найкраще, що є в вас самих.

25 способів зробити так, аби дитина вас СЛУХАЛА.

1. **Встановіть зоровий контакт** на рівні дитини (присядьте, наприклад).
2. **Звертайтеся по імені.**
3. **Говоріть коротко і чітко.** Найголовніше кажіть одним реченням. Чим більше ви говорите, тим менше дитина буде вас слухати зараз і у подальшому.
4. **Говоріть просто.** Короткими словами і реченнями. Говорити так само, як дитина.
5. **Попросіть малюка повторити** ваше прохання або завдання.
6. **Робіть пропозицію**, від якої дитина не зможе відмовитись. («Одягнись, щоб піти погратися на вулицю»).
7. **Бути позитивним.** Замість «Бігати не можна» кажіть «Вдома ми ходимо. Бігати можна лише на вулиці».
8. **Починайте завдання зі слів «Я хочу».** Діти люблять робити приємне батькам, але не люблять наказів. Це якраз зручний спосіб поєднання.
9. **«Коли ти...., тоді....»** - ця фраза краща, ніж: «Якщо ти....., то....». Так ви не даєте малюкові вибору не слухатись, якщо пропонуєте у другій частині речення те, що йому приємно: «Коли ти почистиш зубки, тоді ми прочитаємо книжечку» (замість: «Якщо ти почистиш зубки, то ми прочитаємо книжечку»).
10. **Кажіть про те, що хочете, особисто малюкові.** Замість того, аби кричати з кухні: «Іди бігом їсти!», коли він дивиться мультики, краще прийти до нього, подивитися їх разом 2 хвилини, а в рекламну паузу запросити швиденько поїсти.
11. **Пропонуйте вибір «без вибору»:** «Ти спочатку хочеш одягти піжамку чи почистити зубки?», «Ти яку шапочку одягнеш: синю чи червону?»
12. **Ставте питання згідно із віком.** Не кожен дорослий може відповісти на питання: «Навіщо ти це зробив?». Що вже чекати від дитини?... Краще сказати: «Давай поговоримо про те, що ти зробив».
13. **«Будь ласка» і «Дякую» - слова для всіх.** Якщо ви хочете, аби ваша дитина їх використовувала, то і самі говоріть їх своїй дитині.
14. **Говоріть психологічно коректно:** замість «Ти повинен..» - «Мені хочеться, щоб ти...» Якщо питання може спровокувати негативну відповідь, то краще сказати (наприклад) : «Забери своє пальто, будь ласка», замість «Ти можеш забрати своє пальто?»
15. **Залишайте веселі «малюночки - нагадувалки» для дитини.** Це також приємний і дієвий спосіб спілкування із дитиною.
16. **Чим голосніше кричить малюк, тим спокійніше говорите ви.** Часом кажіть: «Я розумію тебе», «Чим я можу тобі допомогти?»
17. **Спочатку заспокойте, а потім говоріть по суті.**
18. **Повторюйте час від часу те, що вже казали дитині.** Дітям часто важко запам'ятовувати. Але чим старші вони стають, тим менша буде потреба нагадувати.
19. **Давайте можливість дитині закінчити думку.**

20. *Давайте завдання віршовано, по можливості.* Дітям подобається така форма спілкування і розвиває їх самих.
21. *Відмовляючи, давайте альтернативу:* «Ти поки що не можеш піти сам у парк, але ти вже можеш пограти з друзями у сусідньому дворі.»
22. *Давайте добрі поради:* «Ми вже йдемо. Скажи «пока-пока» ляльці, Мишкові...»
23. *Із замкненими дітьми уникайте питань*, на які можна відповісти лише «так/ні». Замість: «Тобі сподобалось у садочку?», запитайте «Що тобі сьогодні сподобалось у садочку?»
24. *Говоріть про свої негативні почуття.* Діти здебільшого не люблять робити батькам зле. «Коли ти тікаєш, мені стає страшно, що я тебе загублю».
25. Коли ви не змогли переконати свого малюка, *не переходьте на підвищений тон*. Краще спокійно, але впевнено скажіть: «Я не зміню своєї думки з цього приводу, вибач», ніж крикнути: «Розмову закінчено!»

10 заповідей

батькам від людини, яка зайшла до газової камери разом із дітьми

Януш Корчак — видатний польський педагог, письменник, лікар, який відмовився спасти своє життя тричі і загинув у німецькому концтаборі разом із своїми вихованцями — дітьми з варшавського Будинку сиріт.

1. *Не чекай, що твоя дитина буде такою, як ти*, або такою, як ти хочеш. Допоможи їй стати не тобою, а собою.
2. *Не вимагай від дитини плати* за все, що ти для неї зробив. Ти дав їй життя, як вона може віддячити тобі? Вона дасть життя іншому, той — третьому, і це незворотній закон вдячності.
3. *Не зривай на дитині свої образи*, аби у старості не їсти гіркий хліб.
4. *Не стався до її проблем зверху*. Життя дане кожному по силах, і будь впевнений — їй вона тяжка не менше, ніж тобі, а можливо, і більше, оскільки у неї нема досвіду.
5. *Не принижуй!*
6. *Не забувай*, що самі важливі зустрічі людини — її зустрічі з дітьми. Звертай більше уваги на них — ми ніколи не можемо знати, кого ми зустрічаємо в дитині.
7. *Не муч себе*, якщо не можеш зробити щось для своєї дитини, просто пам'ятай: для дитини зроблено недостатньо, якщо не зроблено все можливе.
8. *Дитина — це не тиран*, який заволодів усім твоїм життям, не тільки плід віт плоті і крові. Це та дорогоцінна чаша, яку життя дало тобі на зберігання...
9. *Вмій любити чужу дитину*. Ніколи не роби чужій того, чого не хотів би, щоб робили твоєї.
10. *Люби свою дитину будь-якою* — не талановитою, невдачливою, дорослою. Спілкуючись із нею, радій, тому що дитина — це свято, яке поки що з тобою.

35 подарунків,

які ваші діти ніколи не забудуть

У сучасних дітей так багато іграшок, що здивувати їх зовсім не просто. Проте є речі, які дійсно варто подарувати своїй дитині.

1. Підтримка.
2. Обійми і цілунки.
3. Обіди і вечері всією родиною.
4. Почуття гумору.
5. Здатність помічати красу.
6. Можливість припускатися помилок.
7. Міцна родина.
8. Бажання досягати більшого.
9. Час.
10. Увага.
11. Вміння проявити співчуття.
12. Вміння цінувати.
13. Цікавість.
14. Рішучість.
15. Дисципліна.
16. Заохочення.
17. Бажання творити.
18. Щедрість.
19. Духовність.
20. Чесність.
21. Надія.
22. Уява.
23. Усвідомлення.
24. Тяга до знань.
25. Природа.
26. Можливість спробувати щось нове.
27. Оптимізм.
28. Вміння пишатися перемогами.
29. Прагнення до миру навколо.
30. Самооцінка.
31. Унікальність.
32. Посиденьки у вас на колінах.
33. Домашній очаг.
34. Вірність вашому чоловікові (дружині).
35. Любов! А як же без неї?

ТАКІ
ВАЖЛИВІ СЛОВА!

**Мої батьки люблять мене, вірять в мене –
ця впевненість потрібна дитині мов
повітря.**

**Проте вона не виникає сама собою. Діти
хочуть і повинні знову і знову отримувати
позитивні "послання" від своїх батьків.**

Невимушені, а відповідно обставинам, слова підтримки мають бути доречними. Наприклад, твердження "Ти найкращий" у момент, коли син чи донька щойно програв(ла) якесь змагання, викликає недовіру: діти доволі добре оцінюють свої здібності, завжди відчувають, що їм брешуть.

"Я рада, що ти в мене є"

Маленькі діти вірять, що саме вони рухають світ, роблять так, аби щось відбувалося. Вони думають, що сонце сходить тому, що вони так хочуть, і точно так само вони вважають себе - із своєї точки зору - відповідальними за все інше, наприклад, за сімейні турботи, нещасні випадки, сварки. Тим більше дитині потрібна впевненість у тому, що ви щастливі від того, що вона у вас є. У жодному разі неможна дозволяти собі висловлювання на зразок: «Через тебе я повинна від усього відмовитися»

"Я тебе люблю"

Діти повинні вірити в те, що їх люблять заради них самих, тому в жодному випадку неможна пов'язувати це почуття з будь-якими умовами («Спершу прибери у кімнаті») чи з тим, що дитина робить («Ти мені набрехав, тепер я тебе більше не люблю»). Дитині буде зрозуміло, якщо їй скажуть: "Я тебе дуже люблю, але те, що ти б'єш братика, це недобре.»

"Я тебе розумію"

Загубив плюшевого ведмедика, покинутий другом, боїться темряви - все це для дитини велике горе. В таких випадках малюк потребує співчуття і втішення. Спроби підбадьорити його словами на кшталт: «Це всього лише іграшка», «Навіщо тобі той дурник» або "Привиди насправді не існують" - дитині не зрозумілі. Вони – із світу дорослих, ґрунтуються на досвіді, якого у дитини іще немає.

"Ти сильний"

Зоохочення і схвалення потрібні дітям і у відношенні того, що батьки сприймають як дещо само собою зрозуміле. Слова «Добре зробив», "Я знала, що ти це можеш" або "Ми тобою пишаємося" дають наснаги малюкові. З іншого боку, такі ярлики, як "плаксі́й", «тюхті́й», «безрукий», або заяви типу "Вічно ти програєш" або "Ти зовсім не вмієш дати здачі" можуть надовго підірвати його віру у себе.

«Ти обов'язково справишся»

Дослідження світу не обходиться без невдач і "аварій".

Тоді батьки миттю кидаються до свого чада.

Проте аби стати пристосованими до життя дорослими,

діти повинні вчитися самотійно знаходити рішення своїх проблем.

Замість того, щоб казати: "Дай, я сама зроблю", варто підбадьорити дитину у випадку якоїсь невдачі: «Спробуй ще раз, я впевнена, у тебе все вийде".

Це піднімає його дух, дає моральну опору.

Дитина буде нещаслива, якщо ви раз за разом підриваєте її віру у себе словами:

«І що тільки з тебе виросте?».

"Я тобі довіряю»

Діти з великим бажанням стараються виправдати висловлену їм довіру. Тільки знаючи, що в них вірять, вони, в свою чергу, можуть відчувати довіру до інших.

Якщо батьки постійно сумніваються у своїй дитині –

«Навряд з тебе щось вийде...", «З тобою ніколи не знаєш...", "Ти ж цього не зможеш..." –

малюк, зрештою, ображено замикається у собі, відчувається незрозумілим, покинутим.

"Ми завжди з тобою"

Щоб не трапилось, мої батьки завжди мені допоможуть - це знання допомагає здолати більшість негараздів. У щоденній метушні не завжди є можливість відкласти все в сторону і зайнятися виключно дитиною. Але ви можете її втішити: «Цікаво! Зараз я закінчу свої справи, тоді у мене буде час, і ти зможеш детально розповісти мені про все». Дитині це буде зрозуміліше, ніж, аби ви сказали: «Зараз я не можу».

Правило на всі випадки: вибачаєтеся, якщо з язика зірвалася, що по-людськи зрозуміло, якась різкість: "Пробач, я була не права. Ти ж знаєш, що я тебе люблю".

**Відчуваючи
підтримку
батьків,
дитина росте
сильною,
щасливою і
впевненою в
собі.**

«Злочин» і покарання.

Яким чином і з якою метою?

Іноді трапляється так, що ми стаємо мимовільними свідками неприємною

картини: мама або тато, виведені з себе, кричать на дитину або навіть б'ють його в присутності абсолютно сторонніх людей. У такі моменти більшість з нас думає: «Коли у мене буде дитина, я ні за що не стану так його карати».

У кожної людини є свої уявлення про покарання. Вона виносить їх з власного дитинства. Когось батьки взагалі ніколи не лаяли, когось вичитували за найменшу провину. Хтось вважає, що його карали занадто часто, а хтось вважає, що саме батьківська суворість допомогла йому вирости гарною людиною. Зупиніться і подумайте: «Чому я хочу покарати дитину і який я хочу отримати результат?»

Якщо дитина не слухається Вас і голосно кричить, а Ви починаєте ще голосніше кричати на нього у відповідь, це не покарання, це - залякування. Якщо дитина розкидає іграшки або одяг, а Ви від злості з усієї сили б'єте його по «м'якому місцю», це не покарання, це - побиття.

Коли Ви караєте за щось, то повинні бути хоча б зовні абсолютно спокійні, а дитина - бачити Ваш спокій. Поясніть, за що вона покарана, запитайте, чи зрозуміла Вас. Яке покарання вибрати, залежить, зрозуміло, від ситуації. У більшості родин існує градація виховних заходів - залежно від ступеня провини. Взагалі, прийнято говорити про кілька типів покарання:

- **«бойкот»** - дитина відправляється в свою кімнату і на певний час з нею перестають спілкуватися;
- **«покарання позбавленням»** - дитини позбавляють чогось приємного і улюбленого: десерту, комп'ютера, телевізора, прогулянок з друзями;
- **«трудотерапія»** - дитина повинна «відпрацювати» проступок різними справами по господарству, роботою на дачній ділянці;
- **«фізичні покарання»** - ремінь, різки і т. д.

Іноді батьки вважають за краще поєднувати різні види покарань: «Зараз ти прибереш в кімнаті, а ввечері не подивишся улюблену

передачу». В сім'ях з високим ступенем довіри один - одному особливо дієвим виявляється «бойкот». Малюк, звиклий весь час спілкуватися з мамою і татом, опиняється немов у вакуумі. Неприємне відчуття запам'ятовує надовго.

«Трудотерапія» може призвести до формування відрази до праці, якою карають. Фізичні покарання призводять до невротизації та знижують чутливість до інших видів покарань. Через певний час людина, до якої використовують фізичні покарання, «перестає чути», стає нечутливою до словесного впливу. Крім того використання фізичної сили формує толерантне ставлення до використання власної фізичної агресивності до членів родини.

Існує ряд загальних правил, які варто пам'ятати, караючи дитину.

- 1. Не помста, а урок.** Дитина повинна усвідомити, що вона вчинила погано і так робити в майбутньому не можна.
- 2. Міняємо «ти» на «я».** Замість «ти вів себе жахливо» краще говорити «я дуже засмучена твоєю поведінкою». Акцент зміщується з самого вчинку на його наслідки.
- 3. Покарання слідом за витівкою.** Не можна карати дитину ввечері за те, що він зробив вранці або взагалі вчора. Малюк просто не зрозуміє, за що йому дісталось.
- 4. Відсутність публічності.** Не варто приймати серйозні виховні заходи по відношенню до дитини на очах у сторонніх або його друзів. Відповіддю може бути не каяття, а злість і помста за приниження.
- 5. Покарати, а не відмовитися.** Малюк повинен розуміти, що, караючи його, ви самі переживаєте, оскільки дуже його любите.

Чутки

«під чутками розуміють специфічну форму недостовірної або частково достовірної інформації, що надходить від однієї особи або групи, про певні події чи ситуації»

Тип

чуток: чутка-бажання, чутка-страховище, агресивна чутка

Чутка-страховище циркулює у суспільстві чи групах, де панують тривоги, страхи. Вона – дитя невпевненості.

Сприятлива ситуація для поширення агресивних чуток – панування або штучне культивування в суспільстві чи групах настроїв ненависті, ворожості до “внутрішнього” чи “зовнішнього” ворога.

Причина - компенсація емоційної потреби людини в спілкуванні.

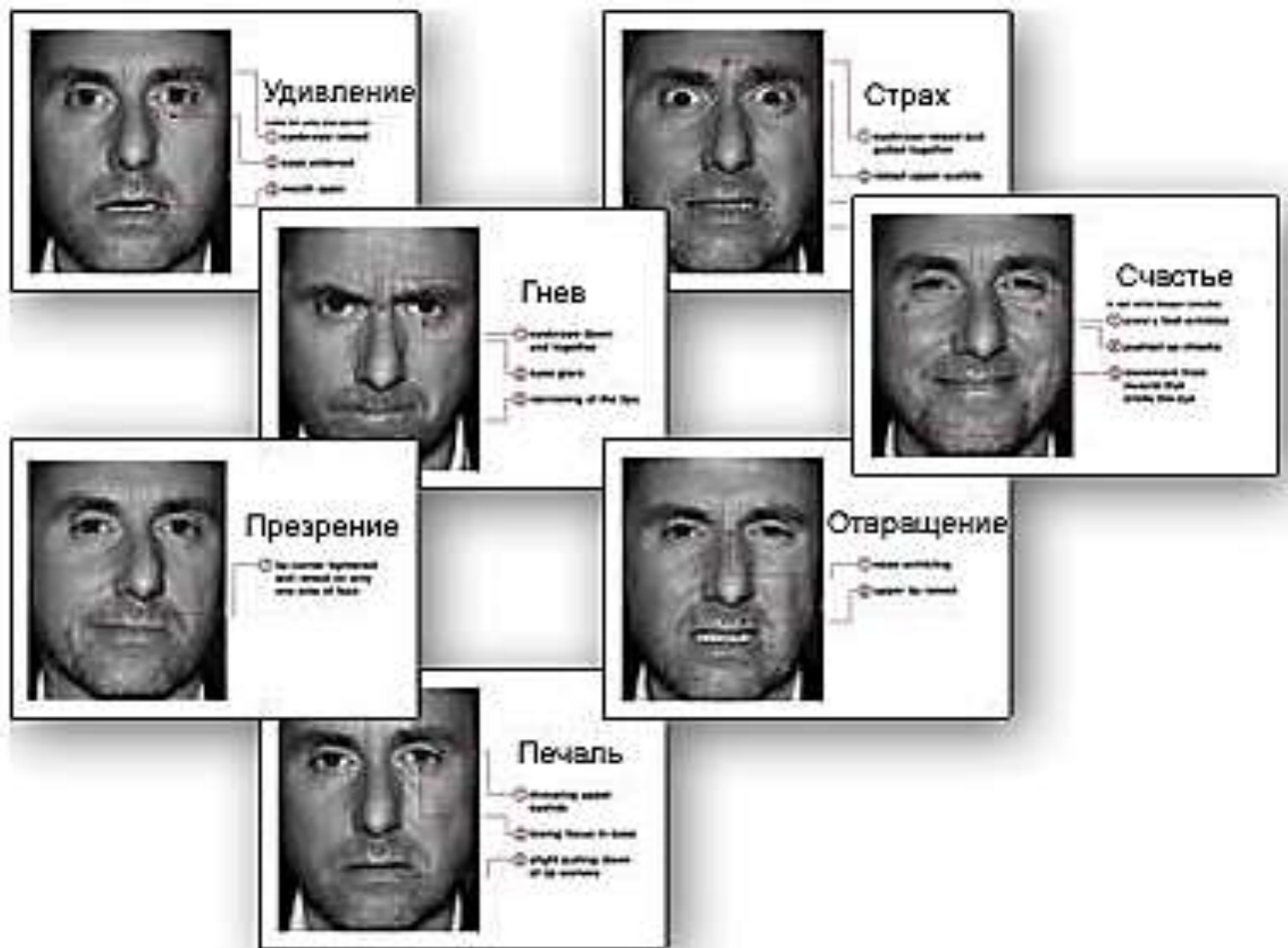
Тобто той, хто повідомляє інформацію, дістає задоволення від реакції слухача.

На побутовому рівні чутки ототожнюють з **плітками**. У словнику російської мови плітку визначають як чутку про когось, щось, засновану на неточних або явно неправдивих фактах.

У Старій Англії слово “**gossip**”, що нині перекладається як „**плітка, чутки**” або „**пліткар чи пліткарка**”, означало чоловіка, який пиячив з друзями, або жінку, котра є другом сім'ї. Тобто, це слово стосувалося людей, вхожих у дім, які володіють певною інформацією про сім'ю і за відповідних обставин, наприклад, під дією алкоголю, можуть „винести сміття з хати”.

Аналіз причин звернення до пліток показує, що до них вдаються люди, менш упевнені в собі, схильні до необґрунтованих тривог, страхів тощо. За таких обставин вони вибовкують все кожному зустрічному. Такі люди, за визначенням психологів, „відчувають потребу у „вусі”, **значно перебільшують значення одержуваної ними в процесі розпускання пліток інформації**. Натомість розумна людина ніколи не стане обговорювати негативні риси своїх близьких із сторонніми і тим

применшувати значущість інших.

Запам'ятай!

Розпускають плітки

люди, схильні подавати себе у вигіднішому світлі, причому часто навіть не турбуючись, щоб їхній обман мав правдоподібний вигляд.

Для прикладу, коли в одному з університетів США психологи поширили явно неправдиві чутки про нібито майбутнє весілля двох студентів, серед опитуваних згодом **12 % (!!!!!!!)** стверджували, що побували на цьому весіллі, причому навіть вбрання нареченої описували в найдрібніших подробицях. Обговорення двома друзями третього, відсутнього, може носити нейтральний характер і не поширюватися на інших.

Водночас плітки, попереджені словами: “Тільки нікому не кажи!”, як правило, попри клятви, поширюються зі швидкістю блискавки. У таких випадках психологи говорять, що це прямий шлях втратити добрих друзів, які не вибачать, дізнавшись, що саме ви зробили їхню таємницю явною. Отже, коли йдеться про ваших друзів і близьких, можна скористатися древньою порадою: „**Якщо не можеш сказати нічого гарного, краще промовч**”.

Я слышал столько клеветы в Ваш адрес, что у меня нет сомнений:
Вы — прекрасный человек!
© О. Уайльд

Мысли великих

"...Грехи других судить Вы все усердно рвётесь, начните со своих и до чужих не доберётесь..."

(В. Шекспир)

Чутки є поширеним, масовим явищем. Хоча за своїми характеристиками вони різні, джерела їх походження бувають

Разве ты не видишь,
львы молчаливы,
но их страшатся,
А собаки громко лают,
их отгоняют камнями.

(Имам аш-Шафии)

стихійними чи навмисне сфабрикованими. Водночас соціально-психологічні закономірності виникнення і поширення чуток збігаються: вони виникають у зв'язку з соціально-психологічною нестабільністю того, хто поширює їх .

Иногда полезно помолчать,
чтобы тебя услышали.
И исчезнуть, чтобы тебя заметили.

мысли великих

Дитячі омбудсмени

Дитячий омбудсмен Вінниці - це громадський представник прав дітей в місцевій владі, а також в державних органах - всюди, де потрібно захищати права дітей

Що може дитячий омбудсмен?

За допомогою омбудсмена захисту прав дітей у багатьох країнах діти вперше отримали можливість самостійно подавати скарги про порушення їх прав. Серед низки проблем, з якими працює омбудсмен при розгляді індивідуальних скарг, виділяються такі:

- погане ставлення до дитини в сім'ї;
- всі види насильства;
- проблеми в школі;
- дискримінація дітей;
- проблеми, що виникли в результаті розлучення батьків;
- відсутність або обмеженість доступу до засобів масової інформації,
- проблеми дітей, що живуть у закладах опіки або знаходяться в конфлікті з законом

Ти- людина. Ти маєш права!!!

Тільки народившись, людина набуває за законом здатність мати права і нести обов'язки - конституційні, сімейні, цивільні, трудові і т.д. Проте їх реальне здійснення можливе лише в міру дорослішання дитини.

Вік: від 0 місяців до 14 років дитину називають: малолітньою.

Це означає, що дитина може купувати в магазині будь-які продукти, канцелярські товар, інші речі і предмети. Також -укладати угоди, спрямовані на отримання вигоди, які не потребують нотаріального посвідчення або державної реєстрації. У випадку, якщо не можна укласти угоду, від імені дитини за неї виступають батьки, усиновителі або опікуни.

Крім того:

- право на визнання права інтелектуальної власності (ст. 423 ЦК);
- право перешкоджати будь-якому посягання на право інтелектуальної власності, здатному завдати шкоди твоєї честі чи репутації (ст.423 ЦК);
- вимагати використання свого імені у зв'язку із використанням твору, якщо це практично можливо, або забороняється таке використання імені (ст.438 ЦК);
- використовувати псевдонім;- надати відкриттю, автором якого є, своє ім'я чи спеціальну назву (ст. 458 ЦК) тощо.

Незалежно від віку можеш висловлюєш свою думку про те, з ким із батьків, у разі розірвання шлюбу в суді, ти хотів би проживати

після розлучення;

Народившись

- людина здобуває право на громадянство;
- має право на те щоб батьки зареєстрували факт народження в органах державної реєстрації актів цивільного стану;
- має право на ім'я, по батькові та прізвище.
- має право жити і виховуватися в сім'ї, знати своїх батьків, отримувати від них захист своїх прав і законних інтересів. на ім'я дитини може бути відкритий рахунок в банку.

2 місяці :

- право на відвідування дитячих ясел.
- право бути усиновленим.

3 роки:

має право відвідувати дитячий садок.

6 років:

- може вступати до дитячих громадських організацій;
- має право відвідувати школу та самостійно укладати дрібні побутові угоди;

7 років:

З цього віку змінити ім'я і прізвище можуть лише з дитячого дозволу,

Повинен:

сплачувати за проїзд у громадському транспорті.

10 років:

- спільно з батьками визначати своє місце проживання;

11 років:

- за вчинення особливо тяжкого злочину або в разі повторного вчинення злочину можуть направити до закладів соціальної реабілітації.

від 14 років до 18 років.

дитину називають: неповнолітнім.

Дитина набрала вже певний життєвий досвід, може усвідомлювати і відповідати за свої вчинки. Тому закон дає право

- самостійно розпоряджатися своїми заробітком, стипендією та іншими доходами,
- здійснювати дрібні побутові і деякі інші операції.
- вносення вкладів у кредитні установи і розпоряджатися і здійснювати авторські права.
- здійснення права автора твору науки, літератури чи мистецтва, на винаходи чи ін
- здійснювати угоди за письмовою згодою батьків, усиновителів, опікунів.

14 років.

З цього віку дитина дає письмову згоду для виходу з громадянства України разом з батьками за їх клопотанням.

- може вибирати собі місце проживання, за винятком обмежень, які встановлюються

законом. Якщо батьки проживають окремо, сама визначає місце свого проживання.

- вправі розпоряджатися своїм заробітком, стипендією та іншими доходами
- може здійснювати права автора твору науки, літератури чи мистецтва, винаходи чи ін.
- самостійно укладати договір банківського вкладу (рахунку) та розпоряджатися вкладом, внесеним нею на своє ім'я (грошовими коштами на рахунок з дозволу);
- може працювати за згодою одного з батьків для виконання у вільний від навчання час легкої праці але не більше 18 годин на тиждень;
- має право вимагати скасування усиновлення;
- має право керувати велосипедом при русі по дорогах;
- може вступати в молодіжні громадські об'єднання;
- має право звернутися за захистом своїх прав та інтересів безпосередньо до суду;
- має право на звернення до суду за захистом прав та інтересів своєї дитини.

Пам'ятай

Підлягаєш кримінальної відповідальності за деякі злочини:

16 років.

- дитина отримує паспорт;
- має право змінити своє ім'я чи прізвище;
- ти маєш право самостійно влаштовуватись на роботу, яка триває не більше 36 годин на тиждень;
- маєш право керувати мотоциклом;
- може бути визнаною повністю дієздатною, якщо працює за трудовим договором, у тому числі за контрактом, або за згодою батьків, усиновителів або піклувальника. Займатися підприємницькою діяльністю;
- може бути членом кооперативу;
- може вступити в шлюб, але за наявності поважних причин (вагітність, народження дитини)

на

Пам'ятай

з цього моменту людина підлягає адміністративній відповідальності;

- відповідає за всі злочини, як дорослий, але з деякими обмеженнями, наприклад, не можуть засудити до довічного ув'язнення.

18 років!

Вітаємо! Ти тепер повнолітній, а це значить, що ти стаєш повністю дієздатним і можеш своїми діями набувати і здійснювати цивільні права, створювати для себе цивільні обов'язки і виконувати їх.

Батьківське виховання

**Довіра і страх, впевненість і боязкість, спокій і тривога,
щирість і теплота у стосунках –**

усіх цих рис особистість набуває у сім'ї

**Зосередимо увагу на крайнощах виховного процесу, які
можуть спричинити відхилення у поведінці дитини.**

Авторитаризм у вихованні.

обов'язків.

Всі рішення приймають батьки, які вважають, що дитина майже в усьому повинна підкорятися їх волі, авторитету. Батьки вимагають від дитини порядку, дисципліни, чіткого виконання всіх

У особистості змалку виховують почуття відповідальності, уміння долати труднощі. Негативним є те, що до неї ставлять надто високі вимоги, виконання яких потребує максимальної мобілізації всіх розумових і фізичних здібностей. Від дитини вимагають досягнення успіху в різних сферах. Це стає для неї самоціллю, але при цьому страждає духовна сфера.

Авторитарний стиль виховання може призвести до відхилень у поведінці особливо тоді, коли батьки прагнуть бачити свою дитину лідером. Дитина має отримувати найвищі бали з усіх предметів у школі, займати призові місця на олімпіадах, вигравати спортивні змагання. Така психологічна установка сприяє появі страху невдачі, поразки. Дитина втрачає стимул до корисної діяльності, у неї виникає недовіра до людей вона прагне уникати контактів з ними. З

віком у дитини деформується поведінка. Людина рабськи підкоряється владним людям, а щодо слабших за себе виявляє жорстокість, агресію, ігнорує людську гідність.

Опіка у вихованні

Батьки переконанні у слабкості дитини. Переоцінюють небезпеки в реальному житті. Через власну тривогу постійно хочуть бути з дитиною, вирішувати за неї всі проблеми. Дитину оточують надмірною увагою, вона займає головне місце в сім'ї. Її здатність до висловлення своєї думки, до можливості робити щось по-своєму, самоствердження різко обмежується.

Зазнавши труднощів повсякденного життя, не маючи необхідних навичок їх подолання, така людина часто зазнає поразки, що спричиняє почуття невпевненості, у неї підвищується рівень тривожності, розвивається почуття безпорадності, комплекс неповноцінності. Як захист до можливих небезпек зростає ворожість. Дитина приховує комплекси не тільки від оточення, а й сама закриває очі на власні проблеми. Стан піднесення, фантазування (де дитина легко вирішує проблеми), змінюється поганим настроєм і пригніченістю. Можуть з'явитися відхилення у поведінці – прагнення штучно змінити психічний стан.

Людина може почати вживати наркотичні речовини та алкоголь,

щоб утекти від реальності, позбутися комплексу неповноцінності.

Поблажливість у вихованні.

Найчастіше проявляється у поблажливому ставленні до бажань дитини.. Дитина фактично не знає заборон і обмежень з боку батьків, які не хочуть провокувати конфлікти і привчати до виконання певних правил поведінки.

Нерідко, у людини не сформовані навіть необхідні мінімальні форми спокійного реагування на заборону. Зростає образливість до інших, рівень претензій до оточення.

Особливо чітко негативні наслідки видно у період підліткової кризи. Трапляються часті сварки, бійки між дітьми і батьками, діти проводять багато часу на вулиці. Нездатність сім'ї контролювати поведінку дитини може призвести до входження її до асоціальних груп, оскільки в неї не сформувалися психологічні механізми, необхідні для самостійної, відповідальної поведінки в суспільстві. Згодом такі діти конфліктують з

тими, хто їм не підкоряється.

Вони не здатні враховувати інтереси інших людей, не готові до обмежень і відповідальності.

Хаос у вихованні.

Відсутність єдиного підходу до виховання, коли немає чітко виражених конкретних вимог до дитини, або між батьками простежуються протиріччя у виборі виховних заходів.

Одного чи обох батьків часто змінюється настрій у ставленні до дитини. Такі емоційні реакції негативно впливають на дитину, яка не знає, чого щоразу слід очікувати від батьків. За одне й те саме дитину можуть покарати або приголубити.

Непрогнозованість батьківських емоційних реакцій позбавляє дитину почуття стабільності й провокують підвищену тривожність., невпевненість у собі, імпульсивність, занижену самооцінку, а в складних ситуаціях навіть агресивність і некерованість. З часом невпевненість стає рисою характеру.

Дитина стає нестабільною в міжособистісних взаєминах. Вона впевнена в одному – кожен може завдати удару, звинуватити тебе у чомусь, кожен щось приховує.

. Почуття невпевненості в інших провокує захисні імпульсивні

вчинки, високу недовіру до усіх, хто зустрічається на життєвій дорозі.

Демократія у вихованні.

Демократія забезпечує право дитини на розмову з дорослими і вимагає від дорослих високого рівня культури і часу на саму розмову, привчання до виконання правил через власний приклад.

Відповідно до її вікових можливостей батьки заохочують особистісну відповідальність і самостійність своєї дитини.

Дитина присутня під час обговорення сімейних проблем, бере участь у прийнятті рішень, вислуховує та обговорює поради батьків. Батьки вимагають від неї відповідної поведінки і намагаються допомогти дитині, з розумінням ставляться до її запитів. При цьому батьки дбають про постійне дотримання дисципліни, що формує правильну, відповідальну поведінку.

Опираються на власні переконання:

- ✚ Я маю право вимагати те, що роблю сам, сама.
- ✚ Я – навчаюсь і розвиваюсь. Моя дитина постійно навчається і розвивається.
- ✚ Я люблю дитину такою, якою вона є, а не за її досягнення та успіхи.
- ✚ Я не порівнюю її з іншими дітьми. Порівнюю її з самою собою (такою, якою вона була вчора і, можливо, буде завтра).
- ✚ Я знаю що моя дитина може турбуватися про себе, оберігати себе від небезпек, долати труднощі. Та я завжди маю час для допомоги і терпіння говорити зрозумілою мовою з моєю дитиною.
- ✚ Я не ображаю дитину. Поважаю почуття і думки дитини. Я маю час і сили вислуховувати від інших про невдачі моєї дитини. Обговорювати конфліктні ситуації і проблеми.
- ✚ Я маю право засуджувати вчинок дитини, а не саму дитину.

Демократичний стиль не позбавляє від проблем дорослішання.

І разом з тим привчає підлітка до того, що поруч є ті, кому він цікавий, ті, хто підтримають, ті, кому він потрібен повністю з своїм смутком і радістю, ворожістю і довірою.

Любов'ю і байдужістю.

Як спілкуватися з другом в депресії??

Людина в депресії - дуже чутлива і вразлива істота. Іноді одне неправильно сказане слово може погіршити її і без того тяжкий стан. Ця стаття - крик душі всіх, хто пройшов пекло депресії.

Уникайте в розмові наступних штампів:

1. «Та нічого, у деяких проблеми гірші, ніж у тебе»

Слухай, той факт, що у когось проблем більше, не змусить мої зникнути!

Краще скажи мені: «Мені так шкода, що тобі погано. Чим тобі допомогти? »

2. «Повір, завтра тобі стане краще»

Депресія - це не те, що проходить за одну ніч!

Скажи так: «Будемо виходити з цієї халепи крок за кроком, а я буду поруч з тобою, щоб допомогти».

3. «Життя несправедливе»

І як це допоможе мені почувати себе краще? Такими словами ти тільки погіршує ситуацію, принижуючи мої переживання.

Скажи: «Мені так шкода, що тобі доводиться проходити через це. Разом ми впораємося ».

4. «Ти просто повинен змиритися з цим»

Людина, у якої депресія, ВЖЕ намагається миритися з нею. Кожен день. Так, як може. Радячи йому таке, ти неначе говориш, що він погано справляється.

Краще скажи: «Ти не один. Я буду поруч і допоможу тобі ».

5. «Життя триває»

Ну так, безумовно, життя триває. Але почувши таке, першим ділом я думаю, що зі свого депресією я заважаю тобі радіти життю.

Просто скажи мені: «У твоєму житті є багато речей, заради яких варто жити. Давай разом заново відкриємо їх ».

6. «Я знаю, як тобі, у мене одного разу теж була депресія»

Не всі однаково добре справляються з труднощами. Пора б це зрозуміти вже. Знову ж, подібна кинута фраза начебто применшує силу моїх страждань. Депресія - це «трохи» складніше, ніж поганий настрій чи поганий день.

Краще так: «Я навіть уявити не можу, через що ти

проходиш, але я з усіх сил намагаюся тебе зрозуміти».

7. «Тобі не здається, що ти ведеш себе як егоїст»

Швидше за все, людина з депресією і так кожну хвилину критикує себе, не підливайте масла у вогонь. І запам'ятай: депресія - це не вибір. Ніхто за власним бажанням не переживає її.

Мені хочеться почути це: «Мені тебе не вистачає. Чим тобі допомогти? »

8. «Сходи повеселися і забудь про це»

Скільки можна повторювати: депресія - це не просто поганий день. Це як багато поганих днів поспіль.

Такий варіант краще: «Мені б хотілося проводити більше часу з тобою. Може вип'ємо кави і побалакаємо по душах? »

9. «Друже, ти не радуєш своїм виглядом, розворушись! »

Людина в депресії кожну хвилину бореться сам з собою, намагаючись вилізти з трясовини негативу. Найменше зараз він хоче почути, що він дратує когось.

Краще скажи так: «Не люблю бачити тебе таким сумним. Давай якимось виправимо це ».

10. «Через що тобі взагалі засмучуватися?»

Депресія не завжди викликана якимсь дуже поганим подією. Іноді вона просто трапляється і це - серйозно.

Треба сказати: «Пробач, що не відразу зрозумів, що тобі так погано. Будь певен - я поруч».

11. «Перестань жаліти себе»

Депресія і «жаліти себе» - це дві великі різниці. Хоча часто вони йдуть поруч.

Скажи мені: «Я бачу, як тобі складно. Я можу допомогти? »

12. «Тобі потрібно почати бігати, зайнятись спортом»

В депресії дуже складно взагалі щось почати.

Краще скажи: «Мені потрібна компанія для прогулянок. Підемо погуляємо разом ».

13. «Ти сильний, ти впораєшся»

Депресія кого завгодно зробить слабким і безпорадним.

Просто скажи: «Я вірю в тебе і вірю, що ти впораєшся. Ти не один, я буду поруч».

Поради батькам п'ятикласників

Якщо Вас щось турбує в поведінці дитини, якомога швидше зустріньтеся і обговоріть це із класним керівником, шкільним психологом.

Якщо в родині відбулися події, що

вплинули на психологічний стан дитини, повідомте про це класного керівника. Саме зміни в сімейному житті часто пояснюють раптові зміни в поведінці дітей.

Цікавтеся шкільними справами, обговорюйте складні ситуації, разом шукайте вихід із конфліктів.

Допоможіть дитині вивчити імена нових учителів, запропонуйте описати їх, виділити якісь особливі риси.

Порадьте дитині в складних ситуаціях звертатися за порадою до класного керівника, шкільного психолога.

Привчайте дитину до самостійності поступово: вона має сама збирати портфель, телефонувати однокласникам і питати про уроки тощо. Не слід відразу послаблювати контроль за

навчальною діяльністю, якщо в період навчання в початковій школі вона звикла до контролю з вашого боку.

Основними помічниками у складних ситуаціях є терпіння, увага, розуміння.

Не обмежуйте свій інтерес звичайним питанням типу: «Як пройшов твій день у школі?». Кожного тижня вибирайте час, вільний від домашніх справ, і уважно розмовляйте з дитиною про школу. Запам'ятовуйте окремі імена, події та деталі,

про які дитина вам повідомляє, використовуйте їх надалі для того, щоб починати подібні розмови про школу.

Не пов'язуйте оцінки за успішність дитини зі своєю системою покарань і заохочень.

Ваша дитина має оцінювати свою гарну

успішність як нагороду, а неуспішність - як покарання. Якщо у дитини навчання йде добре, проявляйте частіше свою радість. Висловлюйте заклопотаність, якщо у дитини не все добре в школі. Постарайтеся наскільки можливо, не встановлювати покарань і заохочень вони можуть привести до емоційних проблем.

Допомагайте дитині виконувати домашні завдання, але не робіть їх самі. Продемонструйте інтерес до цих завдань. Якщо дитина звертається до вас з питаннями, пов'язаними з домашніми завданнями, допоможіть їй знайти відповіді самостійно, а не підказуйте їх. Допоможіть дитині відчувати інтерес до того, що викладають у школі.

З'ясуйте, що взагалі цікавить вашу дитину, а потім встановіть зв'язок між його інтересами і предметами, що вивчаються в школі. Наприклад, любов дитини до фільмів можна перетворити на прагнення читати книги, подарувавши книгу, по якій поставлений фільм.

Шукайте будь-які можливості, щоб дитина могла застосувати свої знання, отримані в школі, в домашній діяльності. Наприклад, доручіть їй розрахувати необхідну кількість продуктів для приготування їжі або необхідну кількість фарби, щоб пофарбувати певну поверхню.

Особливі зусилля прикладайте для того, щоб підтримати спокійну та стабільну атмосферу в домі, коли в житті дитини відбуваються зміни. Намагайтеся уникнути великих змін чи порушень в домашній атмосфері. Спокій домашнього життя допоможе дитині більш ефективно вирішувати проблеми в школі.

♦ **Не робіть для мене і за мене те, що я в змозі зробити за себе сам.** Я можу продовжувати використовувати вас як прислугу.

♦ **Не змушуйте мене відчувати, що мої вчинки - смертний гріх.** Я повинен навчитися робити помилки, не відчуваючи того, що я ні на що не придатний.

♦ **Не чіпляйтеся до мене і не бурчіть на мене.** Якщо ви будете це робити, я буду змушений захищатися, прикидаючись глухим.

♦ **Не будьте непослідовними.** Це збиває мене з пантелику і змушує наполегливіше намагатися у всіх випадках залишити останнє слово за собою.

♦ **Не піддавайте дуже великому випробуванню мою чесність.** Будучи заляканий, я легко перетворююся на брехуна.

♦ **Не захищайте мене від наслідків власних помилок.** Я вчуся на власному досвіді.

♦ **Не намагайтеся від мене звільнитися, коли я ставлю відверті питання.** Якщо ви не будете на них відповідати, ви побачите, що я перестану задавати вам запитання взагалі, і буду шукати інформацію десь на стороні.

♦ **Ніколи не натякайте, що ви досконалі та не робите помилок.** Це дає мені відчуття марності спроб зрівнятися з вами.

♦ **Не турбуйтеся, що ми проводимо разом дуже мало часу.** Значення має те, як ми його проводимо.

♦ **Нехай мої страхи і побоювання не викликають у вас занепокоєння.** Інакше я буду боятися ще більше.

Покажіть мені, що таке мужність.

♦ **Ставтеся до мене так само, як ви ставитеся до своїх друзів.** Тоді я теж стану вашим другом.

ЗАПАМ'ЯТАЙТЕ,
*що я вчуся, більше наслідуючи прикладів,
а не піддаючись критиці.*

І, крім того,
Я ВАС ТАК СИЛЬНО ЛЮБЛЮ,
*будь ласка, дайте відповідь
мені любов'ю.*

ПАМ'ЯТКА БАТЬКАМ ВІД ДИТИНИ

**"НЕ ВИХОВУЙТЕ ДІТЕЙ,
ВСЕ ОДНО ВОНИ БУДУТЬ
СХОЖІ НА ВАС.
ВИХОВУЙТЕ СЕБЕ."**

